

שיחת השבוע

הרב יוצא לאור על-ידי צעירי-אגודת-חב"ד - המרכז • עורך: מנחם ברוד • יו"ר: הרב יוסף-יצחק אהרונוב

ספרים

בית מאושר

מאת זאב ריטרמן

בהוצאת תורה אור

המחבר ליקט וערך עצות והדרכות שנתן הרבי מליובאוויטש בענייני הקמת בית בישראל ושלום בית. בספר גם סיפורים ואמרות בעניינים האלה. 314 עמ'. טל' 08-8602399.

עיונים בפרשת השבוע

מאת הרב אלחנן סמט

בהוצאת ידיעות ספרים

שתי סדרות (כל סדרה שני כרכים) של עיונים בפרשיות השבוע. עיקר המשא-ומתן הפרשני מתבסס על פירושי רבותינו הראשונים. העיונים נכתבו בעקבות שיעורים שמסר הרב.

הברכות כסידורם

מאת הרב ישראלי-עקב גולדמן

בהוצאת המחבר

מפתח מעודכן ומפורט של 2400 מיני מזון, ברכתם ושיעוריהם, מסודרים על-פי א-ב ומלווים מאות תצלומים. גם מדריך לברכות הריח של 75 פרחים ובשמים. 224 עמ'. טל' 072-2901023.

עץ אבות

עורך: שמחה רז

בהוצאת קרן רוזן

מבחר מאמרים של רבנים ידועים לצד תלמידי ישיבות הסדר בנושא קידוש השם בשואה, בהגות, בהלכה ובאגדה. מתבררות כאן שאלות רבות הקשורות בשואה. 271 עמ'. טל' 02-5331661.

זמני השבוע

ניו יורק	דטרויט	מיאמי	לוס-אנג'לס
5:08	5:42	5:54	5:16
6:09	6:44	6:47	6:13

המולד: מוצאי שבת-קודש, 2 בלילה, 27 דקות ו-12 חלקים ראש-חודש אדר: ביום הראשון וביום השני

כתובת המערכת: ת"ד 14 כפר-חב"ד 60840

טל' 072-2770100 • פקס 03-9606169

www.chabad.org.il • chabad@chabad.org.il

אין המערכת אחראית לתוכן המודעות ולכשרות

נא לשמור על קדושת הגיליון

התורה קובעת גם בענייני ממון

היהדות אינה מקבלת הפרדת תחומים, שכביכול בענייני דת ואמונה פונים אל התורה, ואילו בענייני העולם החוקים שונים. גם ענייני כספים יהודי מברר על-פי התורה

– 'לפניהם', היינו לפני דיינים הדנים על-פי חוקי התורה.

כשם שיהודי שומר תורה ומצוות אינו אוכל דבר שאסרה התורה ואינו עושה בשבת פעולה שאסור לעשותה בשבת, כך אין הוא יכול לפנות אל בית-משפט שאינו דן על-פי חוקי התורה. אם הוא עושה כן זוכה בדין, ייתכן מאוד שהוא נכשל באיסור גזל וגנבה, כי הוא הוציא ממון מיד הזולת שלא כדין. בבית-משפט יהודי הדבר חמור עוד יותר, כי הוא מכשיל גם את השופטים בעשיית משפט נגד התורה.

מה הקב"ה רוצה

לא תיתכן הפרדה בין התחומים. הציבור עצמו מגיב בזעזוע כשהוא רואה אדם דתי שאינו נוהג ביושר ובהגינות. הוא דוחה בבוז את הטענה שאפשר להיות אדם דתי ושומר מצוות בתחום ה'דתי', ובה' בשעה להיות רמאי ונוכל בעניינים שבין אדם לחברו. הציבור מצפה, בצדק, ממי שמקבל עליו עול תורה ומצוות, כי ינהג כהלכה גם בענייני ממון. מדוע אפוא כשיש סכסוך בין בני-אדם תובעים להוציאו מתחום התורה וההלכה?

יהודי ירא-שמים שואף לנהוג בכל דבר ועניין על-פי רצונו של הקב"ה. אם התערבבו במטבו בשר וחלב, ישאל את הרב כיצד לנהוג. ואם יורה הרב להשליך את התבשיל לאשפה – יעשה זאת בלי היסוס, על-אף ההוצאה הכספית, כי הוא יודע שזה רצון הבורא. ואם אותה תורה קובעת שכסף כלשהו אינו שייך לו, הוא מקבל את הדין באהבה, בידועו שזה רצונו של הקב"ה.

אבל זאת הוא יכול לדעת רק אם הוא הולך לברר את העניין בדרך שהתורה קובעת

– בבית-דין של תורה. שם, הוא מאמין, יפסקו הדיינים את הדין כפי שקבע הקב"ה בתורתו. אם יצא זכאי – אותה הוא שעל-פי התורה הכסף שייך לו; ואם יצא חייב – ידע ברור כי כסף זה אינו שייך לו, ואם הוא באמת מבקש אמת – הוא אף ישמח שנשמר מלגעת בכסף שאינו שלו. כי גם ענייני כספים ועניינים שבין אדם לחברו יהודי מברר על-פי התורה.

ציבור רווחת תפיסה כי מקומה של התורה בבית-הכנסת ובבית-המדרש. הדוגלים בתפיסה זו רוחשים כבוד לדת ולמקיימיה, בתנאי שישמרו אותה מגודרת בתוך המסגרת הדתית. קשה להם לקבל כי התורה וערכיה יש להם מה לומר בכל תחום מתחומי החיים, ממסחר ועד פוליטיקה, מרפואה ועד אמנות.

היהדות אינה מקבלת את הפרדת התחומים, שכביכול בענייני דת ואמונה פונים אל התורה, ואילו בענייני העולם יש חוקים אחרים. אותה תורה שמלמדת אותנו איך להתפלל אל הבורא ואיך להניח תפילין ולשמור שבת, היא המלמדת אותנו כיצד להתנהג עם האישה והילדים, איך לנהוג בעובד שכיר ומה לעשות כאשר מי שלוה ממך כסף אין בידו לשלם.

בירור סכסוכים

תפיסה זו באה לידי ביטוי בעובדה שהפרשה הראשונה אחרי תיאור מעמד הר-סיני היא פרשת משפטים, העוסקת רובה ככולה בדברים שבין אדם לחברו. יש בה דיני מזיק וניזק, דיני שומר, דיני גנב, דיני לווה ומלווה ועוד ענייני יום-יום. יהודי נדרש לנהל גם את החיים האלה על-פי הוראותיה של התורה.

בעת האחרונה התעוררו ויכוחים סוערים בעניין השאיפה לכוון בתי-דין לענייני ממונות, שבהם יוכל הציבור להתדיין על-פי דין התורה. אפשר להבין את עמדת המערכת המשפטית, שמטבע הדברים אינה רוצה להוציא נתח נכבד מתחת ידיה; אבל קשה להבין רבים בציבור שנועקו כאילו יש כאן דרישה חריגה ומאיימת.

חופש דת אמיתי פירושו שכל אדם יכול לקיים את מצוות דתו בלי שום לחצים והפרעות. אם כן, יש לאפשר חופש דת גם בתחום המשפטי. יהודי שומר תורה ומצוות חייב לנהל גם את הסכסוכים הממוניים שלו על-פי דין התורה, ואסור לו לפנות לערכאות שאינן דנות על-פי התורה. על כך התורה מצווה בתחילת פרשת השבוע: "ואלה המשפטים אשר תשים לפניהם"

המחשבה על השחרור

ויוכל למלא את תפקידו ולעשות את שליחותו בלי להיות מושפע מהמכשולים ומההסתרים של הגלות.

עומדים בסוף הגלות

אם הדברים אמורים בכל הזמנים, קל-וחומר בעומדנו בסוף תקופת הגלות, סמוך לאלף השביעי, בזמן שכבר מוסיפים מחול על הקודש' (כפי שמקבלים את השבת עוד ביום שישי) - ודאי שנדרש שעבודת ה' תהיה מתוך תחושת הגאולה הקרובה לבוא, שעל-ידי כך תהיה העבודה בדרגה עליונה יותר.

והוא כשיבוא משיח צדקנו 'נתפוס בשערות ראשנו' (כלשון הפתגם הידוע) על שלא ניצלנו כראוי את תקופת הגלות, שבה היה אפשר להשיג הישגים עצומים על-ידי ההתמודדות עם קשיי הגלות. לכן כשיודעים שעומדים בסוף זמן הגלות, עלינו לחטוף כל הזדמנות לקיים מצווה ולעשות פעולה טובה, שעל-ידי זה מזרזים יותר את הגאולה האמיתית והשלמה.

(תורת מנחם כרך ב, עמ' 241)

כדי שנוכל לעבוד את עבודתנו בתקופת הגלות, עלינו לזכור ולחוש שהמטרה היא להגיע ל"בשביעית יצא לחופשי" - לזמן הגאולה. כאשר האדם ספוג בהכרה הזאת נעשית עבודתו בתקופת הגלות קלה יותר, והוא יכול להגיע לדרגה עליונה יותר ולעבוד את עבודתו מתוך עונג ושמחה.

למעלה מהגלות

יתרה מזו: כאשר האדם חש שהתכלית והמטרה של הגלות היא הגאולה, הדבר גורם שגם בהיותו בתקופת הגלות הוא עומד מעל מגבלותיה. ידועים דברי אדמו"ר הרי"צ מליובאוויטש, לפני צאתו לגלות שנגזרה עליו: "רק גופותינו ניתנו בגלות ובשעבוד המלכויות, אבל נשמותינו לא נמסרו לגלות ולשעבוד המלכויות".

ולכאורה, מה ההישג שאין הנשמה נתונה בגלות בשעה שהגוף שרוי בגלות והוא שצריך לעבוד את עבודתו בעולם הזה? - אלא שכאשר הנשמה עומדת למעלה מהגלות הדבר משפיע גם על הגוף, שגם הוא יעמוד בעצם למעלה מהגלות

מצווה הפותחת את פרשתנו עוסקת בעבד עברי: "כי תקנה עבד עברי, שש שנים יעבוד ובשביעית יצא לחופשי חנם". גם ההפטרות מספרת על הברית שכרת צדקיהו המלך עם בני-ישראל לשלח לחופשי את כל העבדים והשפחות העבריים לאחר שעבדו שש שנים.

עניינו של עבד שהוא עובד את אדונו ומתייגע ומתאמץ כדי שאדונו ירוויח מעבודתו, אבל עם זה עליו לחוש ש"בשביעית יצא לחופשי". כשהעבד יודע שאחרי שש שנים הוא עתיד לצאת לחירות, העבודה קלה לו יותר והוא יכול לעסוק בעבודתו מתוך עונג ושמחה.

המטרה: לצאת לחופשי

עבודת העבד מסמלת את כללות עבודתנו בזמן הזה. "שש שנים יעבוד" רומז לעבודתנו בששת אלפי השנים של קיום העולם הרגיל, ואילו "בשביעית יצא לחופשי" רומז לאלף השביעי, "יום שכולו שבת ומנוחה לחיי העולמים".

מן המעיין שקר | מאת הרב אליעזר ברוד

החסרונות הפנימיים ידועים רק לו עצמו, והוא מתאמץ להסתירם מעיני הזולת.

(לקוטי דיבורים)

אמרת השבוע

כשחותרים מוצאים

רבי מנחם-מענדל מקוצק זימן פעם אחת לחדרו כמה מתלמידיו המובהקים וביקש מהם להשמיע דבר חידוש בפרשת השבוע, שהייתה פרשת משפטים.

נענה אחד התלמידים: "הבוקר הרהרתי בפסוק 'אם במחלתך יקצא הגנב', ואמרת בליבי שאפשר לפרשו כך: 'אם במחלתך' - אם האדם חותר בפנימיות נפשו ומעמיק לחפש בנבכי נפשו החבוים, חזקה עליו ש'יימצא הגנב' - הוא ימצא את הגנב' המסתתר שם, את יצר הרע..."

נהנה הרבי מקוצק מהדברים ואמר: "דברים כאלה ראויים להישמע מפיכם בכל יום ויום".

יום אחד ללא שקר

אחד החסידים הראשונים, בהיותו בן תשעים שנה, אמר: ריבוננו של-עולם, תשעים שנה שיקרתי; תן לי לפחות יום אחד ללא שקר.

(ספר השיחות תש"ד)

שלוש הוראות

הרבי הרש"ב מליובאוויטש אמר שלושה דברים לבנו, הרבי הרי"צ, לפני ברי-המצווה שלו: לא להיות מוטעה בעצמו, לא להטעות את הזולת, ולא להניח לזולת להטעותו - וכל זה בלי שהדבר יבלוט לעיני האחרים.

דובר אמת

רבי אלימלך מליז'נסק אמר: בשעה שאבוא לעולם הבא וישאלוני אם למדתי תורה, אומר: לא. נזהרת בתפילה - לא. עסקת במצוות ובמעשים טובים - לא. יאמרו לי: אם כך, קיימת את הציווי "מדבר שקר תרחק", לפחות אתה דובר אמת, ומטעם זה בלבד אתה ראוי לחיי העולם הבא.

הכול משקרים

בני-אדם משקרים. אין אדם יודע מה בליבו של חברו. כל אחד ואחד מתהלך וסודו בידו.

מלאך שקרן

"מדבר שקר תרחק" (שמות כג, ז). אדם המתרגל לומר שקרים מוסרים אותו ביד מלאך שקרן. המלאך הזה מלווה אותו תמיד, ואינו חדל מלרמותו ומלומר לו על מצווה שהוא עברה ועל עברה שהיא מצווה.

(תנא דבי אליהו)

השקר מרחיק

זהו שנאמר "מדבר שקר תרחק" - על-ידי השקר האדם מתרחק מהקב"ה. כשכולו מסובך בשקרים, המצווה נעשית אצלו עברה, והעברה - מצווה.

(רבי זושא מאניפולי)

להתרחק מהשקר

מכל העברות שבתורה זו העברה היחידה שנאמר בה "תרחק". ללמדנו שלא די באי אמירת שקר, אלא האדם חייב להתרחק מן השקר, לברוח ממנו.

(רבי שמחה-בונם מפשיסחה)

שקר משולש

השקר של העולם הזה הוא שקר משולש: נוח וקל לשקר, השקר כאילו בא מאליו וממילא; השקר מתקבל יותר מדבר אמת; הכול חשודים בשקר.

(הרבי הרי"צ מליובאוויטש)

הנשמה הגבוהה

שנים רבות לא נפקדו בני-הזוג בפרי בטן. בכל שנה הייתה האישה באה לפני הבעל-שם טוב ומתחננת לפניו כי יברכנה בילדים. לבסוף נתרצה לה הצדיק והבטיח לה כי תזכה לחבוק בן. ואכן, לא חלפה שנה ונולד הבן.

שמחה יתרה נגרמה להוריו מהעובדה שהילד ניתן בחן ובחכמה בלתי-רגילים והתפתח במהירות. כעבור שנתיים באו בני-הזוג עם הילד אל הבעש"ט, לקבל את ברכתו שיזכו לגדלו כראוי. הבעש"ט לקח את הילד, חיבקו ונשקו על ראשו, ולאחר מכן החזירו לאימו.

ההורים המאושרים שבו לביתם שמחים וטובי-לב, אבל אז חלה הילד פתאום וכעבור זמן קצר נפטר. האסון היה קשה מנשוא, וההורים השבורים החליטו לחזור מיד אל הבעש"ט.

הבעש"ט הביע את השתתפותו בצערם, ואמר: אספר לכם סיפור.

לפני שנים רבות חי מלך גדול. דבר אחד העיב את אושרו: לא היו לו ילדים. אחד מיועצי המלך הגה רעיון. "עליך לגזור גזר, כי אם בתוך שנה לא תזכה להתברך בפרי בטן, יגורשו כל היהודים מבתיכם וכל רכושם יוחרם. כשהיהודים מתפללים וזועקים, אלוקיהם יענה לתפילתם. אחרי שתגזור את הגזר הזה, ודאי יתפללו עליך ותפילתם תתקבל".

עשה המלך כעצת היועץ והכריז על הגזר החדשה. בכל מקום שאליו הגיע דבר המלך, אבל גדול היהודים, ותפילות ותעניות נקבעו רוב. ואמנם, הקב"ה שמע את תפילתם, והבשרורה המרנינה פשטה במדינה: המלך והמלכה חבקו בן.

הפסיק הבעש"ט לרגע את סיפורו, ואחר-כך המשיך: כאשר פסקו בשמים שייולד בן למלך, סירבו הנשמות לרדת ולהיוולד אצל מי שגזר גזר חמורה כל-כך על היהודים. רק נשמה גבוהה אחת מסרה את עצמה לביצוע ההחלטה. זו הייתה נשמתו של בן המלך.

חכם ונבון היה הילד, האהב על הבריות ושוחר חכמה מטבעו. אביו מסרו בידי הטובים שבמורים, אולם אלה לא עמדו בקצב תפיסתו המהירה. הוא החכים והלך עד שמוריו לא יכלו עוד ללמדו.

יום אחד אמר הבן לאביו המלך: "אבי היקר, כל מה שלימדוני מוריי אני יודע, ונפשי חפצה ללמוד עוד חכמות ומדעים".

ציווה המלך להזמין אליו את הכומר הראשי, שנחשב בעיניו חכם מופלא.

ביקש המלך מהכומר ללמד את בנו, והבטיח לו בית נחמד בחצר הארמון להתגורר בו, ומשכורת נאה מאת המלך. נענה הכומר להצעה, אך התנה תנאי אחד: "בכל יום אפסיק את הלימודים לשעתיים, שבהן אתבודד ואעסוק בעבודת הקודש. בשעות האלה ייאסר

על כל אדם להיכנס לחדרי". מעתה שקד הנער על תכנית לימודים עמוסה ומעמיקה, בפיקוחו הצמוד של הכומר. יום אחד גברה סקרנותו של הנער, והוא החליט להתגנב לחדרו של הכומר. הוא הסתתר בחדר וצפה בכומר הנועל היטב את הדלת, ואז מוציא שק

לומדים גאולה | מאת מנחם ברוך

היכן המשיח מתגלה?

יש דברים בענייני הגאולה שאינם ברורים עד תומם ולא הוגדרו בבירור ויש מקורות לכאן ולכאן. אחד הדברים הללו הוא מקום התגלותו של המשיח. יש מקורות שעל-פיהם התגלותו של המשיח אמורה להתרחש בארץ-ישראל, ולעומתם יש מקורות שבהם נאמר כי המשיח יתגלה תחילה בחוץ-לארץ.

בספרו ההלכתי של הרמב"ם (הלכות מלכים ביד החזקה) אין הרמב"ם מזכיר דבר על מקום התגלותו של המשיח, ומזה עולה שמבחינה הלכתית אין הדבר נחשב תנאי מחייב. אולם באיגרותיו (איגרת תימן פרק ד) הרמב"ם קובע כי התגלותו של המשיח תהיה בארץ-ישראל: "ולעניין היאך יעמוד המשיח והיכן יעמוד - הרי הוא יעמוד בארץ-ישראל דווקא ובה תחל התגלותו, כאמרו יתעלה 'ופתאום יבוא אל היכל' (מלאכי ג,א)... ואחר התגלותו בארץ-ישראל וקבוץ נידחי ישראל לירושלים, יתפשט הדבר מזרחה ומערבה" (כלומר, מארץ-ישראל יתפשטו שלטונו ומלכותו לרחבי העולם). גם בזוהר (חלק א קט"א; חלק ב ז,ב) נאמרו דברים דומים: "יתגלי מלכא משיחא בארעא דגליל" (=מלך המשיח יתגלה בארץ הגליל).

בארץ-ישראל או בגולה?

לעומת זה, במקומות אחרים נאמר שהמשיח יתגלה בחוץ-לארץ דווקא והיהודים יעלו עמו לארץ-ישראל. כך מפורש בהושע (ב,ב): "ונקבצו בני-יהודה ובני-ישראל יחדיו ושמו להם ראש אחד ועלו מן הארץ". פסוק זה נאמר על הגאולה העתידה, כדברי המפרשים (מצודת דוד, רד"ק ועוד): "ונקבצו - זה יהיה בימי המשיח. ראש אחד - זהו מלך המשיח". ואז, לאחר שהיהודים היושבים בגולה ימנו עליהם ("ושמו להם") את מלך המשיח, רק אחרי-כן יעלו לארץ-ישראל: "ועלו - מארצות הגולה יעלו אל ארצם" (מצודת דוד שם).

בתרגום יונתן (לשיר-השירים ח,א), על הפסוק "מי יתנך כאח לי" נאמרים דברים דומים: "ובהוא זימנא אתגלי מלכא משיחא לכנישתא דישראל, ויימרון ליה בני-ישראל, אתא, תהא עמנא לאח וניסק לירושלם" (=ובזמן שהוא יתגלה מלך המשיח לעם-ישראל, ויאמרו לו בני-ישראל: בוא, תהיה עמנו לאח ונעלה לירושלים). שוב אנו רואים שההתבררות בין עם-ישראל למשיח נעשית עוד בחוץ-לארץ ועמו היהודים עולים לארץ-ישראל.

כמו-כן נאמר במדרש (שמות-רבה פרשה א,לא), שלפני הגאולה נמצא המשיח בארצות הגולה: "מלך המשיח, שעתיד ליפרע מאדום, יושב עמהם במדינה". כך גם מסופר בגמרא (סנהדרין צח,א), שכאשר רבי יהושע בן-לוי שאל את אליהו הנביא היכן המשיח יושב, ענה לו אליהו: "אפיתחא דרומי" (=בפתחה של רומי). ואף שאין לפרש את הדברים כפשוטם ממש, בכל-זאת יש כאן מתן כיוון, שהמשיח נמצא בארצות הגויים (וגם ראשית ההתגלות האלוקית של הגאולה באה במקום הגלות. ראה קונטרס 'מקדש מעט, זה בית רבנו שבבבל', סעיף ד).

שלים בגאולה

אולי אפשר לומר שהמקורות האלה מדברים על שלבים בהתגלותו של המשיח. בתחילה הוא נמצא בחו"ל ושם הוא מתחיל לפעול. אחר-כך הוא בא בראש המוני יהודים לארץ-ישראל, ואז מקבל אותו כל העם למלך, כדברי הרד"ק (הושע שם): "כי המשיח לא יהיה להם לראש עד שיהיו בירושלים". ומכאן ואילך מתחילה התגלותו הגדולה כמלך המשיח.

בארץ-ישראל הוא ינצח את "כל האומות שסביביו" (כלשון הרמב"ם, בנוסח הבלתי-מצונז, הלכות מלכים פרק יא, הלכה ד), יבנה את בית-המקדש השלישי ויקבץ את נידחי ישראל; אבל ראשית ההתגלות נעשית בהיותו בחוץ-לארץ. איך בדיוק יקרו הדברים - על כך ככל הנראה כבר אמר הרמב"ם (שם פרק יב, הלכה ב): "לא ידע אדם איך יהיו עד שיהיו".

מהארון, ו...מתעטף בטלית ומתעטר בתפילין.

ליבו של הנער הלם בחזקה. הוא לא התאפק, יצא ממחבואו וקרא: "יהודי אתה, מדוע הסתרת זאת ממני?!". הכומר החוויר, פחד רב נשקף מעיניו. "הבטח לי כי לא תגלה דבר וחצי דבר מכל אשר ראית", התחנן.

תגובת הנער הייתה מפתיעה: "מורי היקר, כבר זמן רב אני מתעניין בדת היהודים. אנא, למדני תורה".

מאז עסקו הכומר והנסיך שעות רבות בלימוד התורה. פעם אחת, בתום הלימוד, הביע הנסיך את שאיפתו להתגייר ולהיות יהודי. הכומר ניסה להניא את הנסיך מהרעיון, אולם הנער היה נחרץ.

כשראה הכומר כי הנער נחוש בדעתו, הגה תכנית מפורטת. הנער הודיע לאביו כי למד דיי והותר מהכומר, וכעת הוא מעוניין לנסוע למדינה אחרת ולקנות עוד ידע. קשתה הפרידה על המלך, אך מאהבתו לבנו נעתר לו. הוא ציידו בסכום כסף גדול, כדי שיוכל להסתדר במדינה הזרה.

מרכבת המלך הביאה את הנסיך עד הגבול, ומשם המשיך הנסיך את דרכו לבדו. הוא בא לעיר רחוקה, ונתקבל בחמימות אצל הקהילה המקומית. כאשר חש את עצמו בטוח כל צורכו, פנה אל הרב ובעזרתו התגייר כדת וכדין.

בן המלך הקדיש את כל זמנו לעבודת ה' ולהתעלות בתורה ובתפילה. לאחר שנים רבות נפטר, ואיש לא ידע עליו דבר מלבד צדקותו המופלאה והיותו גר-צדק.

סיים הבעש"ט את סיפורו, ואמר: "כאשר עלתה נשמת הנסיך לשמים, רצו להעלותה לעולם עליון ומופלא, אבל אז בא מקטרג אחד וטען כי לדרגה גבוהה כזאת יכול להגיע רק מי שנוולד לאם יהודייה וינקה את היהדות עם חלב אימו. הסכימו בשמים שהנשמה תרד שוב למטה, ותיוולד לאם יהודייה, שתגדל אותו שנתיים".

הרים הבעש"ט את עיניו אל הורי הילד ושאל: "האם אתם מבינים עכשיו איזו נשמה גבוהה הייתה נשמת בנכם?..."

לאחר שתיקה ארוכה שאלו ההורים מה עליהם לעשות עכשיו. הבעש"ט הורה לבעל להיות שמש בית-כנסת, לאסוף את הילדים לעניית 'אמן' ולהגיבה את הפעוטות לנשק את ספר-התורה. לאישה הורה לסייע לילדות ובמיוחד לילדות עניות.

כעבור שנתיים זכו בני הזוג להיפקד בבן, אשר נודע כאחד מגדולי החסידות, הלוא הוא רבי אהרון מקרלין.

ואלה המשפטים, במרכז הסת"ם

בצפת. בהמשך התחתן והקים בית בישראל. תחילה התגורר בתל-אביב. "סדר יומי התחלק לשניים: ביום עבדתי כעורך-דין, ובערב מסרתי שיעורי-תורה", הוא אומר.

ספק רק אם המבקרים ב'אוצר הסת"ם' (מרכז מבקרים על עולם הסת"ם - ספרי-תורה, תפילין ומזוזות) בעיר צפת, מעלים בדעתם שהחסידי המחוייך שמקבל את פניהם הוא במקורו עורך-דין תל-אביבי מצליח.

מתל-אביב לצפת

לפני כמה שנים החליט לעבור לצפת. "רעייתי באה משם, וגם אני התאהבתי בעיר הזאת", הוא מסביר. לפני כחצי שנה הציע לו הרב **חיים קפלן**, מנהל אגודת מוסדות חב"ד בצפת, להשתלב בפרוייקט 'אוצר הסת"ם'. זה פרוייקט מיוחד במינו, השוכן בבניין יפהפה בפסגת הר כנען, ובו תצוגות ומופעים מרתקים הקשורים בכתיבת סת"ם. רן נדלק וקיבל עליו להזניק את המקום.

"יש במכון כמה אולמות, ובהם המבקרים שומעים ולומדים, בדרכים מעניינות וחוייתיות, בשילוב פלאי הטכנולוגיה, על כל התהליך של ייצור ספרי-תורה, תפילין ומזוזות", מתאר רן. "כל מי שמגיע לכאן יוצא מצוייד בידע ובהבנה שלא היו לו קודם לכן. רבים מבינים כאן לראשונה מדוע בדיקת תפילין ומזוזות הכרחית מפעם לפעם".

ממש לא סת"ם

למקום זורמים מדי יום ביומו מאות מבקרים ישראלים מכל המגזרים לצד תיירים, ילדים

קוראים לו **רן שטורף** (39), כיום תושב צפת. "את שנות ילדותי עשיתי בתל-אביב, בהמשך התגייסתי לצה"ל ולאחר-מכן, בשנת תשנ"ה (1995), נסעתי ללמוד משפטים בבוסטון שבארה"ב", הוא מספר. אלה היו ימי הפיגועים שלאחר הסכם אוסלו. הפיגועים זעזעו את המדינה וגם את לב הישראלים בחו"ל. "ביקשתי להיות בקרבתם של היהודים, וההתקרבות לשליח חב"ד באוניברסיטה, הרב שמואל פוזנר, הייתה טבעית".

הפיגועים עוררו

הוא הופתע מקהל הסטודנטים שזרם לבית-חב"ד. "היו שם חברה ממש איכותיים, הרבה יותר ממה שראיתי בארגונים האחרים שפעלו אף הם באוניברסיטה", הוא מציין. היהדות התחילה למשוך את ליבו. "התרשמתי מהעובדה שלא כפר עליי דבר. התחלתי יותר ויותר להתקרב ליהדות. כשחזרתי ארצה כבר חבשתי כיפה".

בשובו לארץ התחבר אל שליח חב"ד בתל-אביב, הרב **יוסף גרליצקי**. בכל שבת היה מתארח בביתו וטועם את החוויה היהודית והמשפחתית. במקביל להתמחותו וקבלת תואר עורך-דין, למד בישיבה

פינת ההלכה | מאת הרב יוסף גרליצקי, רב אזורי עומר

מוטב לברך

שאלה: בפרשתנו יש אזהרה חמורה ביותר שלא לקלל אב ואם, ושלא לקלל דיין ונשיא. מהי קללה?

תשובה: קודם כול יש לציין כי התורה אסרה לקלל כל אדם מישראל (וגם את עצמו), וזאת מהפסוק (ויקרא יט, ד) "לא תקלל חרש", היינו שאפילו חירש, שאינו שומע את הקללה, אסור לקללו. החמור שבאיסורי קללה הוא (ויקרא כד, טז) המגדף את ה' ('ברכת השם'), איסור שהוא אחד משבע מצוות בני נוח, שגם אומות העולם מזהירות עליו.

מהי קללה? יש קללה במובן של חירוף וזלזול, כגון לומר למישהו 'חמור' או 'לך לעזאזל'. זה המובן של המילה קללה בלשון ימינו, וגם בתנ"ך מצאנו משמעות זו, כגון "קללה נמרצת" (מלכים א' ב, ח), ו"קללת אלוקים תלוי" (דברים כא, כג).

רן שטורף: חשיפה ראשונה לעולם הסת"ם

ומבוגרים. "לפני כמה חודשים ביקרה כאן קבוצה בת עשרים סטודנטים יהודים מארה"ב", הוא מספר. "אלה סטודנטים שלא הייתה להם כמעט שום הכרה על יהדות, תורה ומצוות. הם ביקרו, שמעו, למדו והתפעלו. חמישה מהם יצאו מכאן וברשותם זוג תפילין, עוד אחד-עשר מהם יצאו ומזוזות כשרות בידיהם, כדי לקבוע אותן בבתיהם".

לצד העיסוק ב'אוצר הסת"ם' רן ממשיך בעיסוקו כעורך-דין. "כמעט אין זמן, אבל מנסים לשלב בין השניים", הוא אומר בחיוך.

ברכות וישועות

רבים נושעו מברכותיו הקדושות של הרבי מליובאוויטש.

גם כיום אפשר לעלות ולהשתטח על 'הציון' הקדוש של הרבי, ולשלוף מכתבים ל'ציון' לבקשת ברכה.

ohel chabad lubavitch, 226_20 Francis

Lewis Blvd. Cambria Heights, N.Y 11411

Tel: 1-718-723 4545, Fax: 1-718-723 4444

www.ohelchabad.org

אולם הקללה שנאסרה בתורה משמעותה שונה. קללה היא ההפך מברכה. ברכה משמעותה שמאחלים טוב ושלום, ואילו קללה משמעותה איחול ותפילה שיקרה לאדם דבר רע. מקלל הוא מי שמאחל במפורש שהקב"ה יכה או יזיק לאדם פלוני.

האיסור המלא, שחייבים עליו את העונש האמור בתורה, הוא כשהאדם מקלל באחד משמותיו של הקב"ה, כגון ה', א-דני, אלוקים, ש-די וכו', או בכינויו.

טעם המצווה, כתב הרמב"ם, "כדי שלא יניע נפש המקלל אל הנקמה, ולא ירגילנה לבעוס". ובספר החינוך כתב, על-פי מאמר חז"ל: "ברית כרותה לשפתיים", שיש לאדם כוח להשפיע בדיבורו על מה שנעשה בעולם.

ביטויי חירוף אסורים משום פגיעה בכבוד הורים, דיין וסתם אדם, אך אינם בגדר "לא תקלל".

מקורות: סנהדרין נוס'. רמב"ם, ספר המצוות, לארבעה שית. הל' ע"ז פ"ב הל' סנהדרין פכ"ו. הל' ממרים פ"ה ה"א"ז. ספר החינוך מצוה רלא.

שולחן שבת

לכל התורה בכרך אחד

שלוש שיחות לכל פרשה, מאוצר שיחותיו של הרבי מליובאוויטש

להזמנות: טל' 1-718-6041020